

derfor stiller det sig ingenlunde som Noget, der nødvendigviis hører sammen. Man kan meget godt tænke sig Enkelte, udrustede med meget fuldstændige Skolekundskaaber, og dog paa ingen Maade modne til Optagelse i noget Troes-samsund, og ligesledes tænke sig et Barn, der kun har fattige og tarvelige Skolekundskaaber, men dog er saa begabet for det religiøse Liv, at ethvert Troes-samsund maatte glæde sig ved at optage et saadant Barn. Man maa derfor, troer jeg, ogsaa sætte megen Pris paa, at disse Lovforslag nu fremtræde som forskjellige. Dengang, de endnu stode som eet, laa til Grund for dem det Dnske at forebygge, at Børn bleve holdte for langt tilbage fra at træde ud i Tjeneste, saaat man derved for en meget væsentlig Deel havde den uformuende Klasse for Die. Dit kan ganske vist ikke nægtes, at det er et høit Grad vel begrundet Dnske, som man maatte imødekomme saameget som muligt, og som jeg ogsaa vil saameget som muligt imødekomme. Det er dog upaatviveligt Proven ved Udgangen af Skolen, der skal danne Slutstenen for Skolen og ikke den kirkelige Confirmation; saasnart man altsaa kan komme til det Punkt, at et Barn skal udfrires af Skolen saa tidligt, som det har opnaaet det Minimum af Kundskaaber, som Staten troer at burde paalægge, troer jeg ikke, at der længere kan siges at være den Grund tilstede, som tidligere har forespørgt, for at der skulde være hyppige Confirmationer; thi ganske vist vilde dog Tyndeforholdene være høit uheldige, dersom et saadant Barn, der staar i Tyndeforhold, men førstest var udfriret fra Skolen, skulde derved være forhindret fra at modtage en eller to Gange om Ugen Undervisning i Religion. Det forekommer mig altsaa, at et meget væsentligt Dnske, som laa til Grund for Forslaget, som det tidligere har været fremfat, har Udsgit til at imødekomes uden Hensyn til, hvad der maatte blive bestemt om nærværende Lovforslag. Disse to vistnok i deres Væsen forskjellige Forslag ere saaledes nu bleve adskilte, og jeg troer da ikke, at det skal kunne nægtes, at det Spørgsmaal, her foreligger, er et kirkeligt Spørgsmaal, et Spørgsmaal, hvor det for os, som vistnok ikke kunne siges at være valgte til at afgjøre noget Spørgsmaal, der angaaer Troes-

samsund som saadanne, maa være. Pligt at tydeliggjøre os, om der her fordres, at vi skulle give en Befaling eller en Tilladelse. Stilles det saaledes, at vi skulle være med at udstede en Befaling til et Troes-samsund, da forekommer det mig, at jeg paa ingen Maade med frelst Samvittighed kan være med at give en saadan Befaling.

Hvorledes skal jeg dog kunne befale andre Troes-samsund, der maatte findes heri Riget, noget Lignende? Jeg har paa ingen Maade, ved at indtræde her, paataget mig den Forpligtelse at udtale nogen Dom eller Mening om disse Anliggender. — Stiller Spørgsmaalet sig derimod saaledes, at det hedder, at det tilforn kun har været tilladt, at Confirmation fandt Sted een Gang i Almindelighed, og undtagelsesviis at der fandt Sted to Gange, hvorimod jeg nu opfordres til at give min Stemme til en yderligere Tilladelse, da forekommer det mig, at jeg umuligt kan nægte nogen Tilladelse i denne Retning, og at jeg maa være berettiget til at indrømme, at denne kirkelige Handling kan finde Sted to Gange, ti Gange, hver Søndag, eller saa ofte, som det af et saadant Troes-samsund kan findes rigtigt; og jeg seer ikke, hvorledes jeg paa nogen Maade skulde finde den mindste Berettigelse til at nægte en saadan Tilladelse. Frå mit Standpunkt maatte jeg jo spørge, om der derved paalægges mine Medborgere nogen Skat eller Afgift, eller fker Noget, der greb forstyrrende ind i den borgerlige Orden, og saasnart jeg er bleven overbevist om, at derom kan der ikke være Tale, seer jeg ikke, hvorledes jeg skulde komme til at nægte nogen Tilladelse. Men jeg frygter for, at Sagen er stillet paa en saadan Maade, som den nu foreligger, at den Handling, vi her staae i Begreb med at gjøre, er udsat for at blive misforstaaet. Det kan være, at vi troe at give en Tilladelse, men at det dog stiller sig saaledes, som vi gav en Befaling, hvortil vi ikke vare kaldede eller berettigede; og jeg troer — hvad der er det Smerteligste for mig, — at denne Handling er udsat for at blive misforstaaet af vore Venner, af Mænd, som staae i et saadant Forhold, at der for os ikke er den mindste Grund til at komme i Strid med dem. Det